

Sygn. akt

III AUa 1229/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **5 marca 2013 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Barbara Gonera
	Sędziowie:	SSA Ewa Madera (spr.) SSA Alicja Podczaska
	Protokolant	st.sekr.sądowy Anna Budzińska

po rozpoznaniu w dniu **28 lutego 2013 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **S. W.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o zaliczenie do stażu ubezpieczeniowego okresu opieki nad ojcem od dnia 1 sierpnia 2007 r. do dnia 12 maja 2011 r.

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku **Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu**

z dnia **30 października 2012 r.** sygn. akt **III U 1088/12**

o d d a l a apelację.

Sygn. akt III AUa 1229/12

UZASADNIENIE

Decyzją z 22 sierpnia 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział

w R. odmówił S. W. prawa do doliczenia do stażu ubezpieczeniowego okresu opieki nad członkiem rodziny od 1 sierpnia 2007 r. do 12 maja

2011 r. wskazując, iż wnioskodawca aktualnie nie pobiera żadnego świadczenia, dlatego też brak jest podstaw do uwzględnienia jego wniosku. Jednocześnie organ rentowy w uzasadnieniu wydanej decyzji nadmienił, iż z chwilą ubiegania się przez wnioskodawcę o własne świadczenie, po przedłożeniu przez niego oświadczenia w sprawie osiągnięcia przychodu w okresie sprawowania opieki, jego wniosek zostanie ponownie rozpatrzony.

Skarżąc powyższą decyzję odwołaniem S. W. wniósł o uwzględnienie dowodzonego okresu, w którym sprawował opiekę nad niepełnosprawnym ojcem, wskazując, że okres od 1 sierpnia 2007 r. do 30 czerwca 2010 r. winien zostać uznany jako nieskładkowego, a od 1 sierpnia 2010 r. do 12 maja 2011 r. jako okres składkowy, bowiem wówczas był uprawniony do świadczenia pielęgnacyjnego w związku z sprawowaną opieką. Oświadczył również, że w spornym okresie nie osiągnął przychodu przekraczającego miesięcznie połowę najniższego wynagrodzenia.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosząc o jego oddalenie podtrzymał stanowisko i argumentację zaprezentowaną w zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z 30 października 2012 r. Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu oddalił odwołanie wnioskodawcy. Sąd pierwszej instancji ustalił, iż S. W. od 1 sierpnia 2007 r. do 12 maja 2011 r. sprawował opiekę nad swoim ojcem M. W., który począwszy od 30 lipca 1993 r. był uprawnionym do emerytury. Od 1 września 2007 r. do 12 maja 2011 r. M. W., jako osoba niezdolna do samodzielnej egzystencji, był uprawniony do dodatku pielęgnacyjnego. Decyzją z 2 czerwca 2011 r. Prezydent Miasta T. przyznał wnioskodawcy S. W. prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z tytułu sprawowania opieki od 1 lipca 2010 r. do 12 maja 2011 r. Od 1 sierpnia 2007 r. do 12 maja 2011 r. wskazane świadczenie było jedynym

źródłem przychodu wnioskodawcy. Sąd Okręgowy ustalił nadto, że S. W. od 16 lipca 2000 r. do 31 lipca 2004 r. był uprawniony do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Decyzją z 23 września 2011 r. organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do renty rodzinnej po zmarłym (...) ojcu, wskazując, iż orzeczeniem komisji lekarskiej ZUS odwołujący nie został uznany za niezdolnego do pracy. Orzeczeniem Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu z 20 kwietnia 2012 r. sygn. III U 1125/11, a dalej Sądu Apelacyjnego z 5 lipca 2012 r. sygn. III AUa 556/12, decyzja ta uznana została za prawidłową. W prowadzonym wówczas postępowaniu przed sądem S. W. złożył wniosek o zaliczenie okresu sprawowania opieki nad ojcem od 1 sierpnia 2007 r. do 12 maja 2011 r. do stażu ubezpieczeniowego, które to żądanie zostało przekazane do rozpoznania pozwanemu organowi rentowemu. W jego rozpoznaniu pozwany Zakład wydał zaskarżoną decyzję. Wnioskiem z 4 września 2012 r. S. W. wystąpił do ZUS Oddziału w R. o przyznanie prawa do renty inwalidy wojskowego, jednakże decyzja w tym przedmiocie nie została jeszcze wydana. W tym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał wniesione odwołanie za bezzasadne. Przytaczając treść art. 5 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS Sąd Okręgowy stwierdził, że organ rentowy dokonuje zaliczenia danego okresu do stażu ubezpieczeniowego wyłącznie wydając decyzję ustalającą prawo do emerytury lub renty lub wydając decyzję ustalającą wysokość świadczenia. Konkludując wskazał, że powołana ustawa nie przewiduje wydania przez organ rentowy samodzielnej decyzji w przedmiocie zaliczenia oznaczonego okresu do stażu ubezpieczeniowego. W podstawie prawnej wydanego orzeczenia powołał ponadto art. 477⁽⁽¹⁴⁾⁾§1 kpc.

Skarżąc powyższy wyrok apelacją S. W. zarzucił, iż jest on „niezgodny ze stanem faktycznym oraz przedłożonym materiałem dowodowym”.

W uzasadnieniu naprowadził, że złożył w sprawie wszelkie niezbędne „dokumenty medyczne oraz administracyjne” dotyczące spornego okresu sprawowania opieki nad ojcem, a w związku z tym wydane orzeczenie jest bezprawne. Końcowo przypomniał, iż 17 października 2011 r. złożył pismo w którym poinformował organ rentowy o nieosiągnięciu przychodu przekraczającego miesięcznie połowę najniższego wynagrodzenia w okresie sprawowania opieki nad ojcem tj. od 1 sierpnia 2007 r. do 12 maja 2011 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie ustalił i zważył, co następuje :

Apelacja wnioskodawcy jest nieuzasadniona. Wydany bowiem przez Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu wyrok z 30 października 2012 r. odpowiada prawu.

Z okoliczności sprawy wynika, że odwołujący w trakcie postępowania przed sądem w sprawie III U 1125/11 złożył wnioski o zaliczenie okresu sprawowania opieki nad ojcem do stażu ubezpieczeniowego, które to żądanie zostało przekazane do rozpoznania pozwanemu organowi rentowemu. Wydanie decyzji w tej kwestii było zatem obowiązkiem pozwanego Zakładu. Treść decyzji określa zaś przedmiot i zakres rozpoznania w postępowaniu sądowym. Istotą sporu w sprawie było więc uwzględnienie dowodzonego przez S. W. okresu sprawowania opieki nad członkiem rodziny od 1 sierpnia 2007 r. do 12 maja 2011 r. do stażu ubezpieczenia, przy czym wolą wnioskodawcy było zaliczenie okresu do 30 czerwca 2010 r. jako okresu nieskładkowego, zaś okresu po tej dacie jako składkowego, bowiem począwszy od 1 lipca 2010 r.,

w związku ze sprawowaną opieką nad niezdolnym do samodzielnej egzystencji ojcem, był on uprawniony do świadczenia pielęgnacyjnego.

Oddalając odwołanie wnioskodawcy Sąd pierwszej instancji uznał zgłoszone roszczenie za nieuzasadnione, wskazując, że ustawa z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie przewiduje możliwości ustalania stażu ubezpieczeniowego w oderwaniu od rozstrzygnięcia w przedmiocie prawa do świadczenia lub jego wysokości. U podstaw takiego orzeczenia legło ustalenie, że wnioskodawca aktualnie nie jest uprawniony do żadnego świadczenia z ZUS, a przed dniem wydania kontrolowanej decyzji nie wystąpił z wnioskiem o przyznanie takiego świadczenia.

Poddając kontroli orzeczenie Sądu pierwszej instancji, stwierdzić należy jego zgodność z prawem. Zgłoszone przez wnioskodawcę roszczenie – jak prawidłowo przyjął Sąd pierwszej instancji, nie ma oparcia w obowiązującym prawie. Przypomnieć należy, że zgodnie z art. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. 2009, Nr 153, poz. 1227 ze zm.) zakres przedmiotowy tej ustawy określa warunki nabywania prawa do świadczeń

pieniężnych z ubezpieczeń emerytalnego i rentowych, zasady ustalania wysokości świadczeń oraz zasady i tryb przyznawania oraz wypłaty tych świadczeń. Powtórzyć za Sądem pierwszej instancji należy, że okresy składkowe, o których mowa w art. 6 tej ustawy oraz nieskładkowe, o których mowa

w art. 7 tej ustawy uwzględnia się przy ustalaniu prawa do emerytury i renty oraz obliczaniu ich wysokości, a to stosownie do treści art. 5 powołanego wyżej uregulowania.

Dodać należy, że art. 117 ustawy przewiduje szczegółowe wymogi dowodowe od których uzależnione jest uwzględnienie poszczególnych okresów składkowych i nieskładkowych. Jak już wyżej wskazano ustawa przewiduje uznanie tych okresów orzeczeniem sądu, ale podkreślić należy, że chodzi tu o orzeczenia sądu wydane w wyniku rozpoznania odwołań od decyzji organu rentowego, względnie odwołań wniesionych

w związku z brakiem wydania przez organ rentowy decyzji. Jednakże w tych sprawach zastosowanie art. 189 kpc jest wyłączone, na co wskazuje orzecznictwo zarówno Sądu Najwyższego (por. wyroki z 4 listopada 1971 sygn. I PR 344/77 czy też z 9 stycznia 1986 sygn. I PRN 107/85), jak również orzecznictwo sądów powszechnych (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 19.09.2012 r. sygn. III AUa 413/12, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 28.08.2012 r. sygn. III AUa 384/12, wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 9.08.2012 r. sygn. III AUa 600/12). Zainteresowani nie mogą zatem wykorzystywać instancji odwoławczej wyłącznie w celu ustalenia konkretnego okresu składkowego lub nieskładkowego. Sądy ubezpieczeń społecznych są bowiem uprawnione do uznania takich okresów jedynie rozstrzygając o prawie do świadczenia lub o jego wysokości. Należy zauważyć, iż decyzja organu rentowego może dotyczyć między innymi prawa do świadczenia czy też wysokości świadczenia, wysokości kapitału początkowego, natomiast nie może ustalać nawet dla przyszłych celów emerytalno – rentowych poszczególnych przesłanek warunkujących prawo bądź wymiar świadczenia.

Mając zatem na uwadze, że wnioskodawca w dacie wydania decyzji nie ubiegał się o świadczenie, jak również nie był uprawniony do emerytury lub renty, brak było podstaw do uwzględnienia zgłoszonego przez niego żądania. Stąd też wniesioną przez niego apelację, jako pozbawioną podstaw faktycznych i prawnych, oddalono na podstawie art. 385 kpc.

(...)

(...)

(...)